

Handläggare
Åsa Winfridsson
Telefon: 08-508 14 152

Till
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd

Ett tryggare Östberga – svar på skrivelser

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelser från (S),(MP),(V) om ett tryggare Östberga, samt skrivelse från (L) om trygghetsvakter till Östberga.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Gunilla Ekstrand
Avdelningschef

Sammanfattning

Nämnden har uppdragit till förvaltningen att besvara skrivelser från dels (S),(MP),(V) ey (Fi) dels (L) om ett tryggare Östberga. I skrivelsen från (S),(MP),(V) ey (Fi) föreslås att stadsdelsförvaltningen i trygghetshöjande syfte i Östberga ska:

1. Skyndsamt utreda och samordna en ansökan om övervakningskameror.
2. I samråd med polisen och Fryshuset se över om de sociala insatsgrupperna – SIG kan stärkas i området och attrahera fler deltagare.
3. Kontakta samarbetspartnern Fryshuset för att se om deras PASSUS-verksamhet kan, och bör, aktualiseras i Östberga som alternativ eller komplement till SIG.
4. Anordna ett arbetsmöte i Östberga mellan stadsdelsförvaltningen och politiskt förtroendevalda från stadsdelsnämnden å ena sidan, och representanter från bostadsrättsföreningarna, hyresgästföreningen, medborgardialogsrepresentanter samt polisen å andra sidan för att diskutera trygghetsfrågan.
5. Se över om stadsdelens fältassistenter bör arbeta annorlunda i området.

6. Utredda om det finns några lärdomar från trygghetsarbetet på Järva som kan användas i Östberga.

I skrivelsen från (L) föreslås att nämnden uppdrar åt förvaltningen att undersöka möjligheterna att påbörja en försöksverksamhet med trygghetsvakter i Östberga.

Förvaltningen har redovisat svar på respektive förslag i föreliggande tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Nämnden har uppdragit till förvaltningen att besvara en skrivelse från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ (ey) om ytterligare åtgärder som bör utredas för att skapa ett tryggare Östberga samt skrivelse från (L) om försöksverksamhet med trygghetsvakter i Östberga.

Ärendet

I skrivelsen från (S) m.fl. föreslås att stadsdelsförvaltningen i trygghetshöjande syfte i Östberga ska:

1. Skyndsamt utreda och samordna en ansökan om övervakningskameror.
2. I samråd med polisen och Fryshuset se över om de sociala insatsgrupperna – SIG kan stärkas i området och attrahera fler deltagare.
3. Kontakta samarbetspartnern Fryshuset för att se om deras PASSUS-verksamhet kan, och bör, aktualiseras i Östberga som alternativ eller komplement till SIG.
4. Anordna ett arbetsmöte i Östberga mellan stadsdelsförvaltningen och politiskt förtroendevalda från stadsdelsnämnden å ena sidan, och representanter från bostadsrättsföreningarna, hyresgästföreningen, medborgardialogsrepresentanter samt polisen å andra sidan för att diskutera trygghetsfrågan.
5. Se över om stadsdelens fältassistenter bör arbeta annorlunda i området.
6. Utredda om det finns några lärdomar från trygghetsarbetet på Järva som kan användas i Östberga.

I skrivelsen från (L) föreslås att nämnden uppdrar åt förvaltningen att undersöka möjligheterna att påbörja en försöksverksamhet med trygghetsvakter i Östberga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för Kultur, fritid och demokrati tillsammans med tjänstepersoner från Avdelningen individ och familjeomsorg vuxna.

Förvaltningens synpunkter och förslag

En rad åtgärder har vidtagits i Östberga de två senaste åren för att stadsdelen ska vara en attraktiv och trygg plats för boende, besökare och verksamma i området. Åtgärderna har haft som fokus att öka förutsättningarna för att människor ska mötas, ta hand om den fysiska miljön och bryta negativ utveckling hos barn, ungdomar och unga vuxna. Det övergripande målet har varit att öka känslan av trygghet. Åtgärderna har bland annat vidtagits inom ramen för ett samverkansarbete där ett flertal av stadens förvaltningar och bolag ingår, tillsammans med polisen. De brottsförebyggande åtgärderna har både varit av situationell karaktär såsom nedtagning av en mur och ersatt den med ett genomsläppligt staket, förbättrad belysning, rustat upp befintliga mötesplatser och byggt nya, men även åtgärder av mer social karaktär såsom individuellt stöd för att komma i arbete och studier och stöd att lämna en kriminell livsstil. Fryshuset har ett mobilt team som arbetar uppsökande mot ungdomar och unga vuxna i Östberga. Samarbetet med Fryshuset är överenskommet i ett Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP, som löper under tiden 2016-2020.

Anlagda bränder, framförallt på bilar, men även på byggnader såsom förskolor, är ett återkommande problem i området. Utvecklingen under 2017 har varit positiv med betydligt färre anlagda bränder än tidigare år. Skadegörelse, främst i form av förstörda fönsterrutor, är regelbundet förekommande på centrumhuset där förvaltningen bland annat har en fritidsgård. Utöver det förekommer grov våldsbrottslighet i området. Rädslan för att vittna om man råkar bevittna brott är utbredd i området. Den grova brottsligheten innebär att ett flertal skjutningar har skett de senaste tre åren.

Östbergahöjdens centrum och Östberga torg, ligger i höjd med adressen Östbergabackarna 51 och består av ett nedre och ett övre torg. Fastighetsägare på det övre torget och centrumhuset är Svenska bostäder. Det nedre torget ansvarar Trafikkontoret för och Skolfastigheter i Stockholm AB ansvarar för Östbergaskolan som har fasad mot det nedre torget.

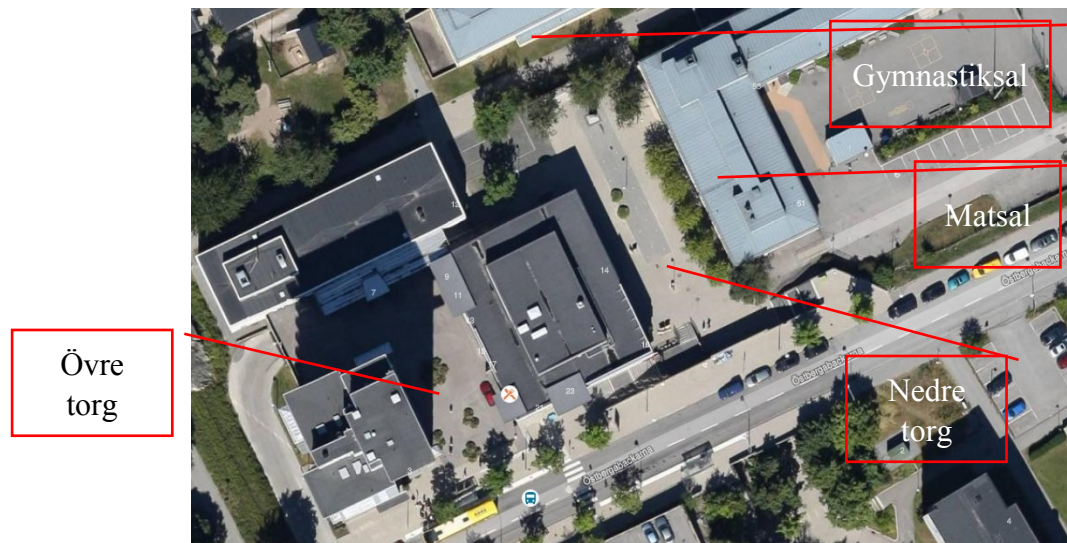

Bild 1. Östberga torg, med markering för nedre och övre torg, samt Östbergaskolans gymnastiksal och matsal.

1 Ansökan om kameraövervakning.

Förvaltningen delar uppfattningen om att de förebyggande åtgärderna bör kompletteras av insatser som är mer övervakande till sin karaktär där kameraövervakning är en viktig beståndsdel. Genom att kameraövervaka de offentliga miljöerna i Östberga centrum ökar möjligheterna att förebygga brott på flera sätt. Kameraövervakning kan fungera direkt avskräckande genom att potentiella gärningsmän bedömer upptäcktsrisken som större i ett kameraövervakat område. I sådana fall är det alltså risken att bli upptäckt, antingen på bar gärning eller i efterhand på en inspelning, som avskräcker från att begå brott. Forskning tyder på att den avskräckande effekten av kameraövervakning är störst när det gäller planerade brott, framför allt olika typer av egendomsbrott som inbrott, stöld och skadegörelse. I de fall där kamerabilder övervakas i realtid finns möjligheter för polisen eller andra aktörer att ingripa för att avstyra förestående eller avbryta pågående brottslighet. När polisen kan följa utvecklingen på utsatta platser på distans kan polisingripanden också bättre förberedas och anpassas till den rådande situationen.

Inspelat bild- och ljudmaterial från kameraövervakning kan också användas i brottsutredningar och i rättegångar i domstol. Att brottslighet kan utredas och lagföras med hjälp av kamerabilder bidrar i förlängningen till att straffsystemet som sådant får avsedd generell brottsavhållande verkan.

Slutligen kan kameraövervakning skapa en positiv utveckling i det övervakade området. Övervakningen kan bidra till att öka

människors trygghetskänsla och leda till att fler människor vistas där. På så sätt kan den informella sociala kontrollen förstärkas, vilket i sin tur kan minska brottsligheten.

Ansökan om kameraövervakning görs hos länsstyrelsen. I ansökan ska den sökande ange exakt placering av kamera, utförlig beskrivning av kameravinklar, samt en handlingsplan för hur materialet från kameraövervakningen ska hanteras för att minimera risken för felaktigt användande. Kameraövervakning av offentlig plats kräver således en infrastruktur avseende hantering av kameror och inspelat material. I dagsläget är det primärt polisen som har infrastruktur för att kameraövervaka offentliga platser. När ansökan lämnats in har länsstyrelsen cirka 4 månaders handläggningstid.

Förvaltningen utreder tillsammans med polisen en ansökan till länsstyrelsen om kameraövervakning av Östberga centrum.

2 Stärka social insatsgrupp

Inom förvaltningen finns sociala insatsgrupper, vilket är en samverkansform för att ge stöd till personer som vill lämna en kriminell livsstil. En viktig åtgärd, bland annat utifrån medborgardialogen, var att öka kunskapen om vilket stöd som finns att få och därmed öka samverkan mellan de parter som kommer i kontakt med målgruppen. Det har inneburit att en gemensam handlingsplan för samverkan har tagits fram där aktuella aktörer är stadsdelsförvaltningens SIG-samordnare, fältassistenter, Östberga community center, Jobbtorg (Arbetsmarknadsförvaltningen) Fryshuset och Polisen. Dessa parter träffas regelbundet cirka en gång per månad och arbetar kontinuerligt med att utveckla samverkan för att nå ut med det stöd som finns för personer som vill lämna en kriminell livsstil och behöver stöd i det. Förvaltningens bedömning är att denna samverkan fungerar men ska fortsätta att utvecklas för att öka kunskapen om det stöd som finns och därmed öka antalet personer som lämnar en kriminell livsstil.

3 PASSUS som komplement till SIG

Fryshuset har en verksamhet som heter PASSUS som arbetar rikstäckande med att hjälpa människor att lämna kriminella gäng/kriminell livsstil och lägga grunden till en ny identitet. Inom det Idéburna Offentliga Partnerskapet IOP, som förvaltningen har med Fryshuset ingår inte att ge stöd inom PASSUS-verksamheten. Eventuella uppdrag inom PASSUS verksamhet kräver beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen och kräver då att förvaltningen går utanför ramavtal då det inte finns något upphandlat ramavtal med Fryshuset. Den ungefärliga kostnaden för en klient inom PASSUS är för heldygnsuppdrag 3000 kr/dag för 7 dagar per vecka och vid inskrivning rekommenderas att uppdraget ska pågå minst 12 månader för att nå varaktig livsstilsförändring. Förvaltningens

bedömning är att PASSUS kan beslutas som insats för personer som vill lämna kriminalitet där SIG inte är tillräckligt, men för det krävs beslut i varje enskilt fall och ska inte enbart vara möjligt för boende i Östberga.

4 Anordna arbetsmöte för att diskutera trygghetsfrågan
Bostadsrättsföreningarnas intresseförening i Östberga, BRIEF, stadens förvaltningar, Svenska bostäder och polisen har regelbundna möten där bland annat tryggheten i området diskuteras. Nästa möte är den 6 november i Östbergaskolans matsal. Förvaltningen har bjudit in de förtroendevalda i stadsdelsnämnden, hyresgästföreningen och Fryshuset till detta möte.

5 Fältassistenternas arbetssätt

Fältassistenterna arbetar uppsökande och förebyggande med unga 12-17 år och skolan utgör basen i det uppsökande arbetet. Då Östberga saknar en högstadieskola behöver det kontaktskapande arbetet med målgruppen göras på andra arenor. Förutom en tät samverkan med Sjöängsskolan och andra skolor som tar emot elever från Östberga har fältgruppen intensifierat samarbetet med andra verksamheter i Östberga och ökat sin närvaro där. De besöker fritidsgården regelbundet varje vecka och medverkar i aktiviteter tillsammans med ÖCC, fritidsgården, SIG och Fryshuset, som vänder sig till en bredare målgrupp, där de kan knyta kontakt och fånga upp unga i deras målgrupp. Fler kontakter har knutits med föräldrar och ungdomar i området. Fältgruppen har tillgång till ÖCCs lokaler för möten och samverkan. En utökad samverkan med Östbergaskolan planeras kring målgruppen 10-12 åringar. Förvaltningens bedömning är att fältassistenterna anpassar sitt arbetssätt utifrån de lokala förutsättningarna i området och är en viktig samverkanspart för övriga aktörer i Östberga.

6 Lärdomar från trygghetsarbetet i Järva

Förvaltningen följer det trygghetsarbete som görs i Järvaområdet. Bland annat deltar förvaltningen i referensgruppen Trygghet Järva som samordnas av Stadsledningskontoret där verk samma arbetsmetoder och forskning sprids. Arbetet med sociala insatsgrupper är en annan insats som förvaltningen deltar i stadsövergripande erfarenhetsutbyten och uppföljning. Förvaltningen har även hämtat inspiration från Spånga-Tensta om hur de för dialog med föräldrar om trygghet och uppväxtvillkor för barnen. Förvaltningens uppfattning är att det är viktigt att bevaka erfarenheter från andra områden och att de insatser som görs vilar

på beprövad erfarenhet, men att de lokala förutsättningarna i området ska styra hur arbetet bedrivs.

Försöksverksamhet med trygghetsvakter

I Rinkeby-Kista har stadsdelsförvaltningen ett uppdrag om att upphandla bevakningstjänster, dvs att ha väktare i vissa stadsdelar. Det har inte kunnat slutföras då det varit svårt att hitta bevakningsföretag som varit villiga att åta sig uppdraget. Enligt uppgift ska nu fastighetsägaren Svenska bostäder i Husby ta över ansvaret för att anställa väktare. Förvaltningen gör bedömningen att väktare i dagsläget inte är en lämplig åtgärd i Östberga då problem med skjutningar mellan personer involverade i grov kriminalitet primärt är en uppgift för polis och rättsväsende att hantera. För den uppgiften kan inspelat material från övervakningskameror vara en tillgång vid utredning av brott.

Bilagor

1. Ett tryggare Östberga, skrivelse från S, MP, V och Fi.
2. Trygghetsvakter till Östberga (L)